

ד. **כִּי עָזָה עֲזוּבָה תִּהְיֶה, וְאֲשַׁקְלוּן לְשִׁמְמָה** - כי אם תעשו כן, הרעה תבוא על עזה ואשקלון שבערי פלישתים (ובהמשך גם עמון ומואב),
אֲשֶׁדּוּד בְּצַהֲרִים יִגְרְשׁוּהָ - אֶת יוֹשְׁבֵי אֲשֶׁדּוּד (שבפלישתים) יגרשו בצהרי היום, (ואיש לא ימלט),
וְעַקְרוּן תַּעֲקֹר - וְאֲנָשִׁי עַקְרוּן יַעֲקְרוּ מִמְּקוֹמָם. (לשון נופל על לשון)
ה. הוֹי יֹשְׁבֵי חֶבְלֵי הַיָּם, גּוֹי כְּרַתִּים - אוֹי עַל הָעַם היושבים בכרתים (פלישתים), שחלקת נחלתם - סמוכה לים,
דָּבַר ה' עֲלֵיכֶם, כִּנְעוֹן אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְהֶאֱבַדְתִּיךָ מאין יושב - דבר ה' עליכם, פלישתים הנקראים יושבי כנען, להאביד אתכם.
ו. וְהִיִּתָּה חֶבְלֵי הַיָּם - חֲלַקְתָּ נַחֲלַתְּ הַיּוֹשֵׁבֶת עַל הַיָּם,
נֹת כְּרַת רַעִים - תִּהְיֶה לְמַדּוֹר וּבֵית, לְרוֹעִים שיחפרו שם מקום לשבת,
וְגִדְרוֹת צֶאֱן - וּלְגִדּוֹר שָׁם, אֶת גְּדֵרוֹת הַצֶּאֱן.
ז. וְהָיָה חֶבְלֵי - חֲלַקְתָּ זֶה,
לְשֵׁאֲרִית בֵּית יְהוּדָה - יִהְיֶה לְשֵׁאֲרִית מִבְּנֵי יהודה, שירשו אותו אחר גלות בבל, (אם יבקשו צדק וענוה),
עֲלֵיהֶם, יִרְעוּן בְּבֵתִי אֲשַׁקְלוּן - בְּמִקְוֹמוֹת אֵלּוּ, ירעו את צאנם, שבתיהם יהיו שוממים,
בְּעָרֵב יִרְבְּצוּן - בְּעָרֵב יִרְבְּצוּ וַיִּשְׁבוּ בְּמִקְוֹמָם בשלוח,
כִּי יִפְקְדֵם ה' אֱלֹהֵיהֶם, וְשָׁב שְׁבִיתָם - כִּי יִזְכּוֹר אותם ה', וישיב את השבויים מהגולה.
ח. שְׁמַעְתִּי חֲרִפַּת מוֹאֵב, וְגִדְפִי בְּנֵי עַמּוֹן, אֲשֶׁר חרפו את עמי - שמעתי את החרפה, שחרפו וביזו אותכם, בני מואב ועמון, בלכתכם לגלות,
וַיִּגְדִּילוּ עַל גְּבוּלָם - הִגְדִּילוּ פִּיהֶם בְּצַחוּק עַל יִשְׂרָאֵל שיוצאים מגבול ארצם.
ט. לָכֵן חִי אֲנִי נֹאֵם ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,
כִּי מוֹאֵב כְּסֹדֵם תִּהְיֶה, וּבְנֵי עַמּוֹן פְּעַמְרָה - מוֹאֵב ועמון תהיינה חרבות לעולם, כערים סדום ועמורה,
מִמַּשְׁק חֲרוֹל - וְתִהְיֶה מְלֵאָה בְּקוֹצִים, אֲשֶׁר משמיעים קול בנשיבת הרוח,
וּמִכְרָה מֶלֶח - וּבְכָל מִקְוֹם שִׁיחֲפְרוּ יִמְצְאוּ מֶלֶח,
וְשִׁמְמָה עַד עוֹלָם - וְשׁוֹמְמוֹת יִהְיוּ לְעוֹלָם,
שְׂאֲרִית עַמִּי יִבְּזוּם, וַיִּתֵּר גּוֹי יִנְחָלוּם - הַשֵּׁאֲרִית שתותר מישראל אחר הגלות, יבזזו וירשו את ארצם.
י. זֹאת לָהֶם תַּחַת גְּאוֹנָם - זֶה עֲנָשָׁם, עַל רוֹב גאוותם,
כִּי חֲרַפּוּ וַיִּגְדִּילוּ עַל עַם ה' צְבָאוֹת - כִּי הִגְדִּילוּ את פיהם, לבזות את ה' ית'.

טו. **יוֹם עֲבָרָה הַיּוֹם הַהוּא - יוֹם, שִׁיתָן בֵּהֶם ה'** את כעסו, היום ההוא,
יוֹם צָרָה וּמְצוּקָה - יוֹם שֶׁל צָרָה,
יוֹם שָׂאָה וּמְשׂוֹאָה - יוֹם שֶׁל חוֹשֶׁךְ וְרַעָה, שִׁיבּוֹא בפתאומיות,
יוֹם חֲשׂוֹךְ וְאִפְלָה יוֹם עֲנָן וְעַרְפֶּל:
טז. יוֹם שׁוֹפָר וְתְרוּעָה - שִׁירֵיעַ הָאוֹיִיב עֲלֵיכֶם,
עַל הָעָרִים הַבְּצֻרוֹת - כְּשִׁיבּוֹא לְכַבּוֹשׁ אֶת עָרֵי המבצר,
וְעַל הַפְּנוֹת הַגְּבוּהוֹת - וְאֶת הַמַּגְדָּלִים הַגְּבוּהִים.
יז. וְהִצַּרְתִּי לְאָדָם - אֲבִיא צָרָה עַל הָאָדָם שֶׁבְעָרֵי המבצר,
וְהָלְכוּ פְּעוּרִים - יִלְכוּ בְּבַהֲלָה מִמִּקְוֹם לְמִקְוֹם להנצל, כְּעֹנֵר, שלא יודע להיכן יפנה,
כִּי לֹא חֲטָאוּ,
וְשִׁפְפוּ דָמָם כְּעָפָר - דָּמָם יִשְׁפָךְ בְּכָל מִקְוֹם, כְּעָפָר המושלך בחוצות,
וְלַחֲמָם כְּגִלְלִים - וּבִשְׂרָם יוֹשֵׁלְךְ בַּחוּצוֹת בְּבִזְיוֹן - כצואה.
יח. גַּם כְּסָפָם גַּם זָהָבָם, לֹא יוּכַל לְהַצִּילָם - גַּם רוב הכסף והזהב שאספו, לא יוכל להציל אותם, (כי לא יקחו הכשדים שוחד, בעבור פדיון נפשם)
בְּיוֹם עֲבָרַת ה' - בְּיוֹם שִׁיתָן בֵּהֶם ה' אֶת כְּעֶסוֹ,
וּבְאֵשׁ קִנְאָתוֹ, תֹּאכַל כָּל הָאֶרֶץ - וּבִזְמוֹן, שֶׁתֹּאכַל אש נקמתו של ה', את כל הארץ,
כִּי כָלָה אֵךְ נִבְהָלָה יַעֲשֶׂה - כִּי הִכְלִיוּן, יַעֲשֶׂה בבהלה ובפתאומיות,
אֶת כָּל יֹשְׁבֵי הָאֶרֶץ - עַם כָּל יוֹשְׁבֵי הָאֶרֶץ.

פרק ב

א. **הַתְּקוּשָׁשׁוּ וְקוּשׁוּ - חֲפָשׁוּ וְאֲסַפּוּ אֶת** עוונותכם, לשוב מהם לפני ה',
הַגּוֹי לֹא נִכְסֹף - הָעַם, שֶׁאִינּוּ חוֹשֶׁק וְחוֹמֵד, לשמור את דבר ה'.
ב. בְּטָרִם לְדַת חֶק - לִפְנֵי שֶׁתְּנַלֵּךְ עֲלֵיכֶם גְּזִירַת הפורענות, שובו בתשובה,
כְּמֹץ עֲבַר יוֹם - לִפְנֵי שִׁיבּוֹא הַיּוֹם, שְׁבוּ תִּהְיוּ כמוץ, העובר ברוח ומתפזר למרחוק, (לפני שתפוצו בגלות)
בְּטָרִם לֹא יָבֹא עֲלֵיכֶם חֲרוֹן אַף ה', בְּטָרִם לֹא
יָבֹא עֲלֵיכֶם יוֹם אַף ה' - לִפְנֵי שִׁיבּוֹא עֲלֵיכֶם היום, שיתן בכם ה' את כעסו.
ג. בְּקִשׁוֹ אֶת ה' כָּל עֲנֹוֵי הָאֶרֶץ, אֲשֶׁר מִשְׁפָּטוֹ
פָּעְלוּ - בְּקִשׁוּ אֶת ה', הַצַּדִּיקִים בְּעֲלֵי עֲנוּהָ, שעושים את משפט ה',
בְּקִשׁוֹ צֶדֶק בְּקִשׁוֹ עֲנוּהָ - בְּקִשׁוֹ לַעֲשׂוֹת צֶדֶק וללכת בדרך של ענוה,
אוֹלֵי תִסְתְּרוּ בְּיוֹם אַף ה' - אוֹלֵי כֵךְ, תִּסְתַּתְּרוּ מהרעה ביום בא הפורענות.

ב. ה' לא בָּטַחָהּ, אֶל אֱלֹהֶיהָ לֹא קָרְבָה - לא בטחו בה', ולא קרבו את עצמם לה' ית' שיושיעם.
ג. שָׁרִיָה בְקָרְבָהּ, אֲרִיּוֹת שְׁאֲגִים, שִׁפְטִיהָ זֹאבֵי עָרֵב - השרים והשופטים שבירושלים, עושקים וחומסים את העם, כאריה השואג על טרפו, וכזאבים היוצאים בערב לטרוף טרף,
לֹא גָרְמוּ לְבָקֵר - ומשחיתים הכל, כזאבים, שלא משאירים אפילו את העצמות של הטרף עד הבוקר.
ד. נְבִיאֶיהָ פְחָזִים - נביאי השקר, אנשים רקים וקלי דעת,
אֲנָשֵׁי בְגָדוֹת - הבוגדים בה',
כִּהְנִיָה חֲלָלוּ קֹדֶשׁ - מבזין ומחלל את המקדש,
חָמְסוּ תוֹרָה - לא מורים את העם תורה, וכאילו חומסים אותה מהעם.
ה. ה' צָדִיק בְקָרְבָהּ - ה', שצדק עושה בתוך ירושלים,
לֹא יַעֲשֶׂה עוֹלָה - ואינו עושה עול,
בְּבָקֵר בְּבָקֵר - בכל בוקר,
מִשְׁפָּטוֹ יִתֵּן לְאוֹר - מוציא משפט צדק לאור,
לֹא נֶעְדָר - אין יום, שנחסר בו עשיית הצדק,
וְלֹא יוֹדֵעַ עוֹל בְּשֵׁת - ובכל זאת, הכהנים והשופטים העושים עוֹלָה בעיר הקודש, אינם מתביישים מפני ה', העושה בה תמיד צדק.
ו. הַכְרַתִּי גוֹיִם - הנה, הכרתי עמים רבים,
נִשְׁמָו פְּנוֹתָם - והמגדלים שבפינות העיר - היו לשממה,
הַחֲרַבְתִּי חוֹצוֹתָם מִבְּלֵי עוֹבֵר - החרבתי את רחובות הערים, עד שאין איש עובר בהם,
נִצְדוּ עָרֵיהֶם מִבְּלֵי אִישׁ מֵאִין יוֹשֵׁב - עריהם נהיו שממה, ואין איש יושב בהם.
ז. אֲמַרְתִּי, אֵךְ תִּירָאֵי אוֹתִי תִקְחֵי מוֹסֵר - חשבתי בליבי, שתפחדו מפני, ותקחו מחורבן הגויים מוסר,
וְלֹא יִכְרַת מְעוֹנָה - וכך, לא אבוא להכרית את ביהמ"ק,
כָּל אֲשֶׁר פָּקַדְתִּי עָלֶיהָ - ולא תבוא על ירושלים, כל הרעה שאני זוכר עליה,
אֲכַן - אך באמת, לא לקחו מוסר,
הַשְּׂפִימוּ הַשְּׁחִיתוּ כָּל עֲלִילוֹתָם - הזדרזו בהשכמה, לקלקל את כל מעשיהם.

יא. נוֹרָא ה' עָלֵיהֶם - ה' שהוא נורא, יבוא עליהם להענישם,
כִּי רָזָה אֶת כָּל אֱלֹהֵי הָאָרֶץ - יביא רזון ודלות לכל אלוהי העמים, (שיכירו כולם, שכל הע"ז - הבל) **וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ כָּל אֵיִי הַגּוֹיִם -** עד שכל הגויים, אפילו מהאיים הרחוקים יכירו במלכות ה' וישתחוו לו.
יב. גַּם אַתֶּם כּוֹשִׁים חֲלָלֵי חֲרָבֵי הַמָּה - גם אתם בני כושן כמו מואב ועמון), תיפלו חללים בחרב ה', מפני שהרעותם לבנ"י.
יג. וַיֵּט יָדוֹ עַל צְפוֹן - ה' יטה את ידו להכות את בבל שבצפון א"י,
וַיֹּאבֵד אֶת אֲשׁוּר - ויביא אבדון על ממלכת אשור,
וַיִּשֶׂם אֶת נִינְוָה לְשִׁמְמָה - וישים את נינוה (ראש ממלכת אשור) למקום שממה,
צִיָּה כַּמְדָּבָר - ויבשה כמדבר.
יד. וַרְבִּצוּ בְתוֹכָהּ עֲדָרִים, כָּל חֵיתוֹ גּוֹי - ירבצו שם עדרי בהמות הגויים,
גַּם קָאֵת גַּם קֶפֶד - שמות עופות,
כִּכְפַתְרֵיהָ יְלִינוּ - תחת משקופי הבתים ילוננו,
קוֹל יִשׁוֹרֵר בְּחִלּוֹן - קול צפצוף הציפורים, ישמע בחלונות הבתים,
חֲרָב בְּסָף - חורבן יהיה במזוזות כל הבתים,
כִּי אֲרָזָה, עֲרָה - כי תקרות הארז של הבתים נפלו, ונשארו הבתים מגולים לרוח וגשם.
טו. זֹאת הָעִיר הָעֲלִיזָה, הַיּוֹשֶׁבֶת לְבָטַח - זאת נינוה, שהיתה עיר עליזה ושמחה, ויושבת בבטחה,
הָאֲמָרָה בְּלִבָּהּ, אֲנִי וְאֶפְסֵי עוֹד - שהיתה אומרת בליבה: אני העיר החשובה בעולם, ואין עוד עיר כמוני,
אֵיךְ הִיְתָה לְשִׁמְמָה - לשממה,
מִרְבֵּץ לַחֲיָה - ולמקום רביצת החיות,
כָּל עוֹבֵר עָלֶיהָ יִשְׂרֹק וַיִּנְעַץ יָדוֹ - כל העובר לידה, ישרוק ויניע את ידו, מרוב תמהון והתפעלות.

פרק ג

א. הוּי מְרָאָה וְנִגְאָלָה - אוי, על ירושלים, העיר המגועלת ומלוכלכת בעוונות, (מוראה, כמו: "מוראתו בנוצתה", ויקרא א' טז)
הָעִיר הַיּוֹנָה - העיר שאנשיה, מצערים איש את רעהו. (היונה - מלשון אונאה)
ב. לֹא שְׁמָעָה בְּקוֹל - בקול נביאי ה',
לֹא לָקְחָה מוֹסֵר - מגלות עשרת השבטים,

ח. לָכֵן חִפּוֹ לִי נְאֻם ה' - לכן, יהיה עליכם לחכות זמן רב עד שאגאל אתכם,

בַּת יְרוּשָׁלַם:
טו. הַסִּיר ה' מִשְׁפָּטֶיךָ - הַסִּיר ה' מִכֶּם, מִשְׁפַּט
 הַיְסוּרִים,
פְּנֵה אִיבֶךְ - פִּינָה וּבִיעַר מֵהָעוֹלָם, אֶת אוֹיְבֵכֶם,
מִלֶּךְ יִשְׂרָאֵל ה' בְּקִרְבְּךָ - ה' מוֹלֵךְ בְּתוֹכְכֶם,
לֹא תִירָאֵי רַע עוֹד - לֹא תִפְחָדִי עוֹד, מִכֹּל רַע
 שִׁיבּוֹא עֲלֵיכֶם.
טז. בַּיּוֹם הַהוּא יֹאמֶר לִירוּשָׁלַם אֵל תִּירָאֵי -
 יֹאמֶר לִירוּשָׁלַם עֵינֵי הַנְּבִיאִים, אֵל תִּפְחָדִי עוֹד,
צִיּוֹן, אֵל יִרְפוּ יַדֶּיךָ - וּלְצִיּוֹן יֹאמֶר, שְׁלֹא יִהְיֶה לָּהּ
 עוֹד רַפְיוֹן יְדִיִּים וּפְחָד מִכֹּל רַע.
יז. ה' אֱלֹהֶיךָ בְּקִרְבְּךָ, גְּבוּר יוֹשִׁיעַ - ה' גְּבוּר
 הוּא, וְיוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם מִכֹּל אוֹיֵיב,
יִשֵּׁשׂ עֲלֶיךָ בְּשִׂמְחָה - יִשְׂמַח בְּכֶם, בְּרוֹב שִׂמְחָה,
יַחְרִישׁ בְּאַהֲבָתוֹ - בְּרַחֲמָיו עֲלֵיכֶם, יִכְבוֹשׁ וַיִּכְסֶה
 עַל כָּל פְּשָׁעֵיכֶם,
יְגַל עֲלֶיךָ בְּרִנָּה:
יח. נוֹגֵי מִמּוֹעֵד - אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ בִּיגוֹן, עַל
 מוֹעֵד הַגְּאוּלָּה הַמֵּתְאַחֵר מִלְּבוֹא,
אֲסַפְתִּי - אֲסַפְתִּי וְהַבֵּאתִי אוֹתָם לִירוּשָׁלַם,
מִמֶּדֶ הָיוּ - כִּי מִמֶּד הָיוּ וּגְלוּ,
מִשְׂאֵת עֲלֶיהָ חֲרָפָה - וְכִבֵּר נִשְׂאוּ בַגְּלוּתָם, חֲרָפָה
 וּבּוֹשָׁה עַל חוֹרְבֵן הָעִיר.
יט. הִנְנִי עֹשֶׂה - מִשְׁפַּט,
אֶת כָּל מַעֲנִיךָ בְּעֵת הַהִיא - עִם כָּל הָעַמִּים שְׁעִינוּ
 וְצַעְרוּ אֶתְכֶם,
וְהוֹשַׁעְתִּי אֶת הַצֹּלְעָה - וְאוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל,
 שֶׁהֵם כְּצוֹלְעִים וְכוֹאֲבִים מִצָּרוֹת הַגְּלוּת,
וְהִנְדָּחָה אֶקְבֹּץ - וְאֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּדְּחוּ מִלִּפְנֵי -
 אֶקְבֹּץ לָאָרֶץ,
וְשִׁמְתִים לְתִהְלָה - שִׁיחַלְלוּ אוֹתָם כָּל הָעַמִּים,
וּלְשֵׁם - וּמִפּוֹרְסָמִים בְּשֵׁם טוֹב,
בְּכָל הָאָרֶץ בְּשִׂתָּם - בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת, שֶׁהָיוּ
 מִתְּבַיְשִׁים בַּגְּלוּתָם.
כ. בְּעֵת הַהִיא אָבִיא אֶתְכֶם - מִן הַגְּלוּת,
וּבְעֵת - וּבְעֵת הַהִיא,
קְבָצִי אֶתְכֶם - אֶקְבֹּץ וְאֶאֱסוֹף אֶתְכֶם לֹאֲיִי,
כִּי אֶתֶן אֶתְכֶם לְשֵׁם וּלְתִהְלָה, בְּכָל עַמֵּי הָאָרֶץ,
בְּשׁוֹבֵי אֶת שְׁבוּתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם אָמַר ה' - וְאֶת
 הַשֵּׁם (הַפְּרָסוּם) וְהַתִּהְלָה - תִּרְאוּ בְעֵינֵיכֶם, כֹּאֲשֶׁר
 אֲשִׁיב אֶת הַשְּׁבוּיִים מֵהַגְּלוּת - לֹאֲיִי.

לַיּוֹם קוֹמִי לְעֵד - עַד הַיּוֹם, שִׁיקוּם וַיִּתְגַּלָּה כְּבוֹד
 ה' לְעוֹלָם,
כִּי מִשְׁפָּטִי לְאַסֹּף גּוֹיִם, לְקַבְּצִי מִמְּלָכוֹת - כֹּאֲשֶׁר
 אֶאֱסוֹף אֶת כָּל הַגּוֹיִים וְהַמְּמַלְכוֹת לִירוּשָׁלַם,
 (אֶת גּוֹי, וְעַמִּים רַבִּים אֲשֶׁר אֶתוּ),
לְשַׁפֵּךְ עֲלֵיהֶם זַעֲמִי, כָּל חֲרוֹן אַפִּי - וְאִזּוּ, אֲשַׁפּוֹךְ
 עֲלֵיהֶם אֶת כַּעֲסִי הָרַב,
כִּי בְּאֵשׁ קִנְאָתִי תֹאכַל כָּל הָאָרֶץ - וּבְאֵשׁ נִקְמַתִּי
 אֲשַׁרְוֶה אֶת כָּל הָאָרֶץ.
ט. כִּי אִזּוּ - כָּל מִי שִׁישָׂאָה, אַחֵר נִקְמַתִּי
 מֵהַגּוֹיִים,
אֶהַפְּדֶה אֶל עַמִּים, שְׂפָה בְּרוּרָה, לְקַרְא כָּלֶם בְּשֵׁם
ה' - כָּל הָעַמִּים יִהְפְּכוּ אֶת לִבָּם אֶל ה', וַיִּקְרְאוּ
 כּוֹלָם בְּבִרְרוֹת גְּמוּר בְּשֵׁם ה',
לְעַבְדוֹ שְׂכֶם אֶחָד - לְעַבְדוֹ אֶת ה' כּוֹלָם יַחַד.
 (כִּמוֹ שֶׁאָמַר זְכַרְיָה: "...בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד",
 זְכַרְיָה יד' ט')
י. מַעֲבֵר לְנַהְרֵי כּוּשׁ - יִשְׂרָאֵל, שֶׁגָּלוּ מֵעֵבֶר לְנַהַר
 אֶרֶץ כּוּשׁ,
עֲתָרִי - שֶׁהָיוּ עוֹטְרִים לִפְנֵי בְּתוּלָה,
בַּת פּוֹצִי - שֶׁנִּפְצוּ בֵּין הַגּוֹיִים,
יּוֹבְלוֹן מִנְּחֵתִי - יּוֹבְלוּ לִי מִנְּחָה, כְּשִׁישׁוּבוּ
 מִגְּלוּתָם.
יא. בַּיּוֹם הַהוּא - בּוֹזְמֵן הַגְּאוּלָּה,
לֹא תִבּוֹשִׁי מִכָּל עֲלִילַתֶיךָ אֲשֶׁר פָּשַׁעְתָּ בִּי - לֹא
 תוֹסִיפוּ לְהַתְּבַיֵּשׁ מִכָּל פְּשָׁעֵיכֶם, (שֶׁנִּיקוּ מֵעוֹנוֹם, וּקְבִלוּ
 אֶת עֲנָשָׁם)
כִּי אִזּוּ אֲסִיר מִקְרִבְךָ עֲלֵיזִי גְּאוּתֶךָ - אֲסִיר מִכֶּם
 אֶת הַמִּתְגַּאֲסִים וְשִׂמְחִים נֹגֵד ה',
וְלֹא תוֹסִיפִי לְגַבְּהָה עוֹד בְּהַר קִדְּשִׁי - וְלֹא תוֹסִיפוּ
 לְהַתְּגַאֲוֹת נֹגֵד ה', בִּירוּשָׁלַם עִיר הַקִּדְּשׁ, וְכָל
 הַנְּהַגְתָּם תִּהְיֶה בְעֵנוּהָ.
יב. וְהִשְׁאַרְתִּי בְּקִרְבְּךָ - בְּתוֹכְךָ,
עִם עֵנִי - עִם מוֹכְנַע לִפְנֵי ה',
וְדָל - עִם, שֶׁנִּפְשׁוּ נְמוּכָה, וְכַפּוּפָה בְעֵנוּהָ לִפְנֵי ה',
וְחָסוּ בְשֵׁם ה' - וַיִּבְטְחוּ בְשֵׁם ה'.
יג. שְׂאֲרִית יִשְׂרָאֵל - הַשְּׂאֲרִית שִׁישָׂאָה
 מִיִּשְׂרָאֵל,
לֹא יַעֲשׂוּ עוֹלָה - שֶׁקָּר,
וְלֹא יִדְּבְרוּ כְזָב, וְלֹא יִמְצֵא בְּפִיהֶם לְשׁוֹן תְּרִמִּית
 - לֹא יִמְצֵא, מִי שִׁידְבֵּר בְּלִשׁוֹנוֹ דְּבַר מִרְמָה,
כִּי הִמָּה יִרְעוּ, וְרַבְּצוּ וְאִין מַחְרִיד - יִשְׁבוּ
 בְּמִקְוָמָם בְּשִׁלּוּם וּבְשִׁלּוּוֹה, וְאִין מִי שִׁיחְרִיד
 אוֹתָם מִשִּׁלּוּוֹתָם.

יד. רְנִי בַּת צִיּוֹן - שְׁבַחְו אֶת ה', בְּנֵי יִירוּשָׁלַם,
הָרִיעוּ יִשְׂרָאֵל - הָרִיעוּ בְּשִׂמְחָה בְּנִיִּי,
שְׂמַחִי וְעֲלִזִי בְּכָל לֵב - בְּשִׂמְחָה שְׁלֵמָה, בְּכָל הַלֵּב,